

De vijf nieuwe ramen van de Bonifatius bij elkaar

Bonifatius krijgt nieuwe ramen

Een flinke delegatie van de Bonifatiusparochie in Rijswijk bezocht onlangs het glasatelier Flos in Steijl. Behalve enkele bestuursleden en de pastoor, stapten ook mensen van een aanneembedrijf en een architectenbureau in de bus, op weg naar Limburg. Zij moeten de Bonifatiuskerk gaan voorzien van

nieuwe ramen. Dat gebeurde al eens eerder in 1966. Toen werden de in slechte staat verkerende gebrandschilderde glas-in-loodramen vervangen door eigentijdse, sobere glaskunst. Dit paste in de postconcliaire gedachte: "terug naar de inhoud". Inmiddels veertig jaar verder, is er een tendens

Glaskunstenaar Diego Semprun Nicolas geeft uitleg bij zijn werk

merkbaar om de decoratieve sfeer van die tijd, een sfeer ook zo kenmerkend voor de neogotiek, weer terug te krijgen. Zo ook in de Bonifatiuskerk. Al in 2002 is door de Stichting Vrienden van de Bonifatiuskerk een eerste aanzet gegeven voor plannen tot vervanging van de in slechte staat verke-

rende absisramen. Na veel studies en overleg ontwierp Diego Semprun Nicolas, als vijfde telg uit het bekende glazeniersgeslacht Nicolas (opa Joep ontwierp in 1906 ook al ramen voor de Bonifatiuskerk), de nieuwe ramen.

Tijdrovend

De delegatie uit Rijswijk ging naar Steijl om daar te zien hoe de ramen tot stand zijn gekomen. Mevrouw Flos en Diego Semprun Nicolas verzorgden vervolgens een toelichting op het productieproces.

Het vervaardigen van de glas-in-loodramen is een zeer tijdrovend proces, beginnend bij het maken van de eerste schetsen, welke uiteindelijk op ware grootte worden uitgetekend en waarin de loodlijnen worden bepaald. Vervolgens krijgen de glasstukjes een nummer en worden ze gesneden en geschilderd. Daarna gaan ze de oven in om te branden. Hierbij is per kleur een andere temperatuur nodig. Ten slotte worden de stukjes glas in een loodnet geplaatst en afgekit. Belangrijk moment in dit proces is het uitzoeken van de juiste glassoort en de kleuren, alsmede de schildertechniek.

Dit luistert zo nauw omdat ze de sfeer in de ramen bepalen. Dit is het werk van Semprun. Hij doet dit door de ramen tegen het daglicht te houden en zodoende de juiste kleur en een zo natuurlijk mogelijk effect te krijgen. Weersinvloeden spelen hier zelfs een rol in.

Zodra de nieuwe panelen zijn samengesteld worden zij in goed verpakte kisten getransporteerd naar de kerk om daarna in de absis te worden geplaatst. Ter bescherming van deze kostbare ramen worden zij aan de buitenzijde voorzien van voorzetzglas.

Op zaterdag 6 juni zal mgr. Van Luyn de ramen onthullen. Ze kregen de titels mee: Genesis, Transfiguratie, Verrijzenis van de Heer, Ongelovige Thomas en de Emmaüsgangers. De schitterende ramen vormen een prachtige bekroning van de restauratie van de mooie Bonifatiuskerk.

CON STEINEBACH
HOOFD AFDELING
BOUWZAKEN & CULTUUR

Theologencafé in Naturalis Spiritualiteit van de pelgrim

Het Theologencafé in museum Naturalis in Leiden stond in het teken van pelgrimeren. Er was een afwisselend programma helemaal gewijd aan de bekende bedevaartplaats Santiago de Compostela in Noord-West Spanje. Arie Oliehoek, medewerker Pastoraat van de Pastorale Dienstverlening, was een van de sprekers en doet verslag.

Het Theologencafé kende bijdragen in de vorm van een film over een tocht naar Santiago op de fiets, pelgrismuziek (verzorgd door Bea Poortvliet, pastoraal werkster in Voorne-Putten) en een inleiding door Jan Galjé, lid van het Jacobsgenootschap. Deze sprak over de spiritualiteit van het pelgrimeren. Eerst echter legde Galjé de aanwezigen uit hoe het toch mogelijk is dat de apostel die als eerste in Jeruzalem gedood werd (Jacobus) in later eeuwen in Compostela begraven bleek te liggen. In die uitleg werd ook helder hoe krachtig een legende kan zijn. Honderdduizenden gaan naar Santiago, maar of St. Jacobus nu echt daar zijn laatste rustplaats heeft, is niet belangrijk. De tocht erheen geldt als een metafoor voor het leven, zo werd er gezegd: een mens op zijn levensreis, zoekend naar een balans, omgaand met uitdagingen, levend van ontmoetingen of van de stilte en de eenzaamheid, soms over hoge bergen, soms door diepe dalen.

Jan Galjé vertelde dat hij al zeven keer de tocht heeft ondernomen, steeds vanuit een andere richting naar hetzelfde eindpunt: de kathedraal in Santiago. Met teksten van Augustinus over "God die ons meer nabij is dan wij onszelf zijn", legde hij uit hoe het is in je eentje onderweg te zijn in de uitgestrekte natuur, bij wisselende weersomstandigheden, over paden die sinds de vroegste Middeleeuwen door miljoenen betreden zijn. En hij vertelde over de aankomst in de kathedraal, waar hij voor zijn gevoel dan een paar dagen in

"woont". 'Die grote gewijde ruimte met daarbinnen zoveel hoekjes en plekjes waar je uren kunt doorbrengen.' Hij benadrukte dat zo'n kathedraal in vroeger eeuwen veel meer betekende dan alleen een gebouw voor de liturgie.

Herman

Na de inleiding en de film ontstond er een geanimeerd gesprek van de aanwezigen met het "panel" van inleiders. Sommigen stelden vragen over wat mensen beleven aan zo'n pelgrimstocht, anderen bleken de reis zelf gemaakt te hebben en gaven aanvullende informatie.

Veel belangstelling was er voor de ruime sortering boeken over Santiago die Galjé in een grote tas op wieltjes had meegezeuld. Tegen vijven ging het museum de deuren sluiten, dus moesten de bezoekers van het theologencafé ook het pand verlaten. Lopend langs de hoog op zijn poten staande stier Herman, destijds met een menselijk gen verrijkt en nu een pronkstuk in Naturalis, verlieten alle aanwezigen het Leidse museum. Weer de wereld in, ieder op zijn of haar eigen "pelgrimstocht".

Pelgrimsstandbeeld op de Alto de San Roque, laatste hoge pas voor Santiago